

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

ŻER

OJ CZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Odmieniamy poprawnie: ŻER – ŻERU – ŻEROWI – ŻEREM – o ŻERZE – i oczywiście w wołaczu: mój ty ŻERZE upragniony! ŻER, czyli ‘pożywienie zwierzęcia, zwłaszcza to, które ono samo zdobywa’, zachował się przede wszystkim w wyrażeniu NA ŻER ‘w poszukiwaniu pożywienia’ (np. Zrobiło się wilgotno i hordy ślimaków ruszyły na żer, pustosząc grządki sałaty). ŻER jest słowem o rodowodzie prasłowiańskim, nie wiadomo jednak na pewno, od jakiego czasownika pochodzi. Są dwie teorie: albo bezpośrednim przodkiem wyrazu ŻER jest czasownik *žerti ‘żreć, pożerać, pochłaniać’, a prasłowiański *žirь oznaczał ‘to, co się żre, pożera’, albo też ŻER pochodzi od czasownika *žiti ‘żyć’, zaś *žirь oznaczał ‘karma; pokarm; tłuszcz’ (bo tłuszcz to najbardziej treściwy pokarm, jaki znali nasi przodkowie). Ostatnią hipotezę potwierdza obecność słowa [žir] w znaczeniu ‘tłuszcz’ w językach i dialektach wschodniosłowiańskich.